

Zapojení rodičů do procesu hodnocení žáků

Postup formativního hodnocení

I. Identifikační údaje:

Autor materiálu: Lenka Rybová

Název školy, na níž autor působí: MŠ a ZŠ Čachrov, Čachrov 10, Klatovy 339 01

II. Kontext:

Cílová skupina: 1. stupeň ZŠ

Předmět, v němž byla technika realizována: využití napříč předměty

Další relevantní informace: Jedná se o zkušenosti, které přispěly k efektivitě dalších aktivit formativního hodnocení.

III. Realizace a hodnocení postupu formativního hodnocení:

Popis využití vybraného postupu formativního hodnocení (jeho modifikace)

V tomto dokumentu bych se ráda podělila o několik pozitivních zkušeností, které souvisejí se zapojením rodičů do procesu hodnocení. Zároveň uvádím výčet literatury, která mi byla v mnohém inspirací.

Níže popsané aktivity jsem realizovala se třemi třídami, tedy se třemi různými skupinami rodičů. Každá realizace přinesla jiné výstupy a jiné přínosy, ale vždy se popsané možnosti zapojení rodičů osvědčily. Je samozřejmě možné využít pouze některé z popsaných aktivit, měnit jejich pořadí a počet opakování. Já je však uvádím tak, jak se mi nejvíce osvědčily a jak jsem je realizovala se svými žáky a jejich rodiči.

Postup zavádění a realizace postupu formativního hodnocení

V momentě, kdy jsem se na běžné škole s běžným způsobem klasifikace rozhodla pro jiný způsob získávání zpětné vazby a hodnocení výstupů u svých žáků, bylo velmi důležité s tímto způsobem hodnocení seznámit rodiče svých žáků. Některé výukové předměty jsem se rozhodla vyučovat podle specifických metod. Zde jsem měla z předchozí školy jednoznačnou zkušenost, že seznámení rodičů s novými způsoby práce je klíčové nejen pro fungující spolupráci, ale i pro fungování vybrané metody.

Rodiče, které jsem do hodnocení zapojila, jsem před zahájením školního roku kontaktovala. Navíc specifikum naší školy je mimo jiné právě v tom, že si ji rodiče cíleně vybírají a o pravidelnou spolupráci mají zájem. To je ideální varianta, ale ráda bych zde uvedla zkušenost z běžné školy, kde jsem se s rodiči prvně viděla první školní den. Tedy i naše vzájemná spolupráce se začala rodit postupně.

Týdenní plány + pravidelná zpětná vazba od rodičů na týdenním plánu

Jako první možnost zapojení rodičů do procesu formativního hodnocení bych zde ráda popsala využití týdenních plánů. Toto sousloví již není ničím novým a většina pedagogů nějaké zkušenosti s různou verzí týdenních plánů má. I já jsem je v první řadě využila jako možnost, jak pravidelně předávat informace o průběhu vyučování rodičům. V prvním ročníku se jednalo z velké části o materiál určený pro rodiče, ale i tak jsem se snažila, aby jejich využívání vnímali pozitivně i žáci a naučili se mít za týdenní plán odpovědnost. Minimálně v podobě, že plán donesou domů, že si jej podepíší. Úkoly související s týdenním plánem však narůstaly, až ve čtvrtém ročníku práce s ním byla pouze v rukou žáků (velmi často dobrovolně sdílená i s rodiči, protože obě strany si na práci s plánem za předchozí tři roky zvykly a viděly v tom mnohé výhody).

Přílohou je ukázka několika týdenních plánů, což ilustruje, jak se jejich podoba od prvního ročníku změnila/nezměnila. Obsah i forma týdenních plánů, které používám v současné době,

je zcela odlišná, protože nyní působím na malotřídní škole, kde tvořím týdenní plán pro dva ročníky. Navíc máme i mnoho jiných cest, které k předávání informací využíváme.

Týdenní plány v příloze 1 (Příloha číslo 1 – Ukázky týdenních plánů, 1.–4. ročník ZŠ) ukazují, jaké informace rodiče každý týden získávaly a v jaké formě. V prvním a druhém ročníku jsem všem žákům týdenní plány tiskla a jejich úkolem bylo týdenní plán v pondělí přinést domů a v pátek, kdy probíhalo týdenní hodnocení (často na druhou stranu týdenního plánu), zpět do školy. Ve třetím ročníku jsem žákům týdenní plány tiskla, ale jejich úkolem bylo mít týdenní plán každý den ve škole, protože jsme do něj dopisovali informace a učili jsme se plán využívat jako živý materiál, který pomáhal dotvářet naši výuku. Ve čtvrtém ročníku si již žáci tiskli týdenní plány samostatně (možnost ve škole, doma). Týdenní plány byly pro rodiče i pro žáky, kteří v pondělí nebyli ve škole, vždy k dispozici na webu třídy ke stažení.

Samotné využívání týdenních plánů nevnímám jako nástroj formativního hodnocení. Postupně jsem však do týdenních plánů zařazovala sebehodnotící aktivity, často směřující k týdennímu hodnocení. Tyto aktivity jsem hodně obměňovala, snažila jsem se pracovat s různými metodami a formami sebehodnocení (některé z nich jsem publikovala v souboru sebehodnotících aktivit v učebních materiálech H-mat o. p. s.: 1.–4. ročník ZŠ). Týdenní plány jsme archivovali a zařazovali do portfolií žáků. Mohli jsme s těmito záznamy tedy pracovat opakovaně a využívat je např. při individuálních konzultacích žák–rodič–učitel, o kterých píše níže.

Postupně jsem ale začala do týdenních plánů zařazovat i aktivity, popřípadě jsem vyčlenila prostor pro zpětnou vazbu od rodičů (příloha 1: Příloha číslo 1 – Ukázky týdenních plánů, 1.–4. ročník ZŠ). Na to jsem samozřejmě rodiče předem upozornila a snažila se jim v rámci osobního setkání vysvětlit přínos takové zpětné vazby pro žáky. Jako hlavní argumenty jsem uváděla: propojení školy a domova, tedy vytváření přirozeného prostředí; zvýšení významu návštěvy školy (je pro mě důležité, že chodíš do školy, a to, co se tam odehrává, mám chuť se vyjádřit k tomu, k čemu jsme jako rodiče kompetentní); rovnost názorů na postupy ve vzdělávání (žák, učitel, rodič a společně hledáme cesty, jak žáka posouvat dále). Základním

prvkem rodičovské zpětné vazby byla dobrovolnost, jistota anonymity (tedy učitel nikde nezveřejňuje, co rodič napsal, neopravuje, nedoplňuje, nehodnotí).

Moje zkušenost ukázala, že v počátku se zapojila většina rodičů, postupně aktivita rodičů upadala. Pravidelně zpětnou vazbu poskytovala přibližně polovina rodičů. Do hodnocení, které souviselo s něčím významným, specifickým (projektové dny, dlouhodobější hodnocení apod.) se však snažilo zapojit rodičů více.

Se zpětnou vazbou rodičů v týdenních plánech jsme pracovali v rámci týdenního hodnocení, kdy měli žáci možnost vyjádřit se k hodnocení rodičů, popř. vyslovit nějaký nesouhlas/souhlas. Někdy jsme rodičům psali poděkování za jejich vyjádření, jindy jsme doplňovali, co případně uděláme, aby se jejich názor změnil/nezměnil. Celkově jsem ale zaznamenala, že na názoru rodičů dětem záleží, ale postupně jsem i viděla, že dokáží argumentovat a reagovat na obsah jejich sdělení. Tedy že pouze nepřijímali pochvalu/kritiku, ale snažili se s tím pracovat. Žáci, kteří zpětnou vazbu od rodičů nedostávali, se postupně učili vyslovit své pocity, myšlenky, co jim chybějící zpětná vazba dává/bere. Někdy jsme po dohodě s žáky tuto zpětnou vazbu nahradili např. zpětnou vazbou spolužáka (pokud to bylo možné).

Některá zpětná vazba rodičů byla vyžádána až po týdenním hodnocení. Rodič měl možnost podívat se na sebehodnocení žáka a reagovat na to podle svého pohledu. Tyto aktivity hodně cílily na to, aby si rodič našel s žákem čas a společně se poohlédli za tím, co se ve škole odehrávalo. K těmto aktivitám jsme se vraceli občasně v pondělí následujícího týdne, kdy jsme si rozdávali další týdenní plány a archivovali do portfolií ty předchozí.

Individuální konzultace žák + rodič + učitel

Dvakrát ročně jsem rodičům a žákům nabízela takzvané individuální konzultace (někdy se používá název tripartity). Jednalo se o půlhodinové setkání v předem domluveném termínu, kde jsem se sešla s žákem a jeho rodiči (rodičem).

Více o pořádání individuálních konzultací se můžete dozvědět např. prostřednictvím kurzu v Koučink akademii (<https://www.koucinkakademie.cz/>), ale hledat můžete i v dalších internetových zdrojích.

Obsahem setkání byl pohled na působení žáka ve škole, na jeho úspěchy, možnosti dalších posunů, ale i na témata, jako je domácí příprava. Neméně důležitý byl i postoj ke škole, což je právě oblast, ke které má mnohdy co povědět i rodič. V rámci konzultací jsem tedy měla vždy připravený papírový dotazník (formulář), který nám pomáhal vhodně zacílit a maximálně zefektivnit individuální konzultaci. V rámci příloh bych ráda ukázala několik možností, jak takový záznamový arch vypadal, a příkládám i komentář, jak přispěl k formativnímu hodnocení.

První dotazník (příloha 2: Příloha číslo 2 – Ukázka dotazníku pro individuální konzultaci) byl určen žákům druhého ročníku v prvním pololetí. Je vidět, že k hodnocení jednotlivých oblastí se vždy vyjádřil žák, následoval pohled rodiče a uzavřel ho postřeh učitele. Toto pořadí se mohlo změnit podle chuti a ochoty jednotlivých stran. K záznamu jsme využívali symboly úsměv – rovná pusa – zamračený obličej. Důležitý však byl i slovní komentář. Velmi zajímavé bylo vyjádření žáků, když jejich názor neodpovídal názoru dalších stran. V takových situacích jsme hledali důvody, proč takové rozdíly existují, zda něčemu vadí, popř. jak s nimi pracovat. To vše jsme zapisovali na spodní část listu. K takovému záznamu bylo možné vrátit se v dalším pololetí a hodnotit posuny a změny.

Druhý dotazník (příloha 3: Příloha číslo 3 – Ukázka dotazníku pro individuální konzultaci) ukazuje značné zjednodušení psaného textu při konzultacích a využití terče jako metaforického nástroje k vyjádření vlastního hodnocení. Tento způsob znali žáci z výuky a rodiče s ním při konzultacích seznámili. Pomyslné zabodnutí tří barev do terče bylo vyhovující zejména pro žáky, kteří jsou hodně vnímaví vizuálně.

Třetí dotazník (příloha 4: Příloha číslo 4 – Ukázka dotazníku pro individuální konzultaci) ukazuje variantu, kdy jsem použila konkrétní výstupy pro první ročník. Žáci se k jednotlivým bodům vyjadřovali. Rodiče potom vybarvili jinou barvou symbol, ke kterému se přikláněli.

Nevýhodou tohoto dotazníku bylo, že většina prvňáků si text nedokázala přečíst a bodů k hodnocení bylo opravdu hodně. Tento dotazník vkládám proto, že naopak rodiče si tuto formu velmi pochvalovali. V rámci pololetního hodnocení, které jsme měli formou slovního hodnocení, dokázali vidět posuny v jednotlivých oblastech.

A nakonec čtvrtý dotazník (příloha 5: Příloha číslo 5 – Ukázka dotazníku pro individuální konzultaci), který ukazuje kombinaci několika metod. První byl záznam na škálu, v druhé části potom doplnění konkrétních výpovědí (spíše od žáka), ale často se slovním komentářem rodiče, který měl na dané oblasti také nějaký názor. Tento dotazník vkládám jako ukázkou dalšího zapojení rodičů, kdy společně s žákem uzavřeli dohodu na společném díle, které bylo později prezentováno v rámci projektového dne. Toto zapojení rodičů opět na první pohled nemusí vypadat, že zapadá do konceptu formativního hodnocení, ale moje zkušenost je opačná. Pokud se rodič s žákem podílí cíleně na tvorbě nějakého výstupu, má právě on a žák hlavní slovo v poskytnutí zpětné vazby a tím získá vlastní zkušenost s tím, jak žák řeší problémové situace, jak pracuje s časem, co je schopen vytvořit sám / s pomocí atd. Získává tedy i větší vhled do toho, jak možná žák pracuje ve škole, proč je to jinak nebo stejně a mnoho dalších zajímavých informací.

Celkově bych ráda podpořila myšlenku individuálních konzultací, ačkoliv si uvědomuji jejich časovou náročnost. Pro mě to však byl vždy čas investovaný smysluplně a dle zpětné vazby rovněž dobře investovaný čas rodičů i žáků. Mohu zde napsat i zkušenost, že konzultací se pravidelně (opravdu až na výjimky) zúčastnili všichni rodiče, a to i rodiče z vyloučených lokalit. Pokud zažili, že cílem je vidět, v čem je dítě úspěšné, co se podařilo a popř. že společně hledáme další možnosti, jak žákovi pomoci, jejich účast nebyla problémem. To jsem vnímala a vnímám jako klíčový moment pro učební pokroky žáků, které mají pozitivní vliv na následnou zpětnou vazbu (tedy i pro formativní hodnocení).

Kniha hodnocení a zapojení rodičů

Poslední zkušenost, o kterou bych se ráda podělila, je zapojení rodičů do pravidelného hodnocení žáka. K tomu jsme na naší základní škole využívali a využíváme tzv. knihu

hodnocení. Variantu takové „knihy“ jsme získali od ZŠ a MŠ Ivančice–Řeznovice. Chtěli jsme mít nějaký hotový materiál, ten jsme v průběhu roku vyzkoušeli, různými způsoby obměňovali a doplňovali. Na základě toho potom vznikla vlastní kniha hodnocení pro naši školu, kterou zatím v takové podobě používáme dodnes (více informací i ukázkou z této knihy můžete najít zde: <https://www.skolacachrov.cz/kniha-hodnoceni/>).

Kniha hodnocení je materiál, který by asi většina z nás znala ze školních let jako žákovskou knížku, popř. notýsek např. u žáků prvního ročníku. I my jsme nejprve u prvňáků používali notýsek, který sloužil k zápisu důležitých organizačních informací (často šlo o výběr z týdenního plánu), k zápisu měsíčního hodnocení, které vepisoval průvodce (učitel) žáků. Pravidelně do notýsku bylo vlepováno i týdenní sebehodnocení žáka, které samozřejmě s ohledem na věk žáků mělo jinou podobu než u žáků starších. V příloze 6 (Ukázka z notýsku žáka prvního ročníku) se můžete podívat na jedno z prvních sebehodnocení žáka, které je zaznamenáno symboly. I k samotnému hodnocení jsme s žáky využili jednoduché symboly obličejů s vyjádřením základních emocí (radost, smutek). V prvním řádku žák F. hodnotí, jak ho první týden ve škole bavil. V druhém řádku, zda se během prvního týdne naučil něco nového. Ve třetím řádku se vyjadřuje k dodržování prvního pravidla, které jsme ve škole nastavili, a to pomáháme si. Je to opravdu základní a velmi jednoduché sebehodnocení, u kterého byl klíčový slovní komentář. Rodiče jej obdrželi e-mailem, aby věděli, o čem mohou s dětmi po návratu ze školy hovořit. Dále můžete vidět jeden měsíční dopis, jehož cílem bylo opět otevřít možná témata k rozhovoru mezi žákem a rodiči.

Postupně jsme se ale dopracovali k myšlence, že s knihou hodnocení jsou v jisté míře schopni pracovat i nejmladší žáci. Pokud se pomalými krůčky učí s technikami a pravidelnými způsoby sebehodnocení pracovat, není potřeba vymýšlet žádné ikony ani náhradní způsoby sebehodnocení. V současnosti tedy všichni naši žáci pracují s jednotnou knihou hodnocení.

Jako klíčové pro tento dokument však považuji momenty, kdy kniha hodnocení patří rodičům. Ideální myšlenkou pro mě je, že se stejným dílem k hodnocení vyjadřují všechny zúčastněné strany, tedy žák, učitel i rodič. Pokud by měla některá strana převažovat, bylo by to vyjádření

a stanovování cílů právě žáka. Od samého začátku mají rodiče možnost, dokonce jsou k tomu pravidelně vybízeni, aby se k sebehodnocení žáka (které mnohdy svým komentářem doplňuje ve škole i učitel) vyjadřovali. Mohou to udělat jak ústně, tak písemně přímo k záznamu žáka (týdenní sebehodnocení).

Pravidelně jsou rodiče vyzváni, aby se podíleli na měsíčním hodnocení, které minimálně stvrzují svým podpisem. Ten jim připomene, že je pro měsíční hodnocení vhodná doba (Příloha číslo 7 – Měsíční sebehodnocení žáka z knihy hodnocení). Ve čtvrtletí jsou potom rodiče požádáni, aby společně s žákem vyplnili hodnocení kompetencí žáka. To opět může udělat rodič sám, ideálně ve spolupráci s žákem. Tento zápis bývá často předmětem rozhovoru v rámci individuálních konzultací (Příloha číslo 8 – Čtvrtletní hodnocení kompetencí žáka rodičem). V pololetí a na konci roku se potom rodič ještě vyjadřuje k rozvoji osobnosti žáka. I toto vyjádření je součástí přílohy (Příloha číslo 9 – Pololetní vyjádření rodičů k rozvoji osobnosti žáka). Zde můžete vidět rozsáhlý písemný záznam rodiče, který se ukázal jako přínosný pro žáka až mnohem později. Když jsme s žáky vyplňovali hodnocení ve třetím ročníku, vrátili jsme se právě k těm předchozím, která si mnozí vůbec nepamatovali (nebo jim v té době příliš nerozuměli). S odstupem se ke komentářům rodičů často vyjadřovali a popisovali, jak se v jednotlivých oblastech posunuli a čím to bylo způsobeno. Jednoduše, vše co je napsáno na papíře, je uchovatelné a dá se s tím výborně pracovat i v budoucnu. Vše, co řekne pusa, se hezky poslouchá, ale většinou hned zmizí.

Reflexe učitele

Spolupráci s rodiči považuji ve vzdělávacím procesu za klíčovou. Vyzkoušela jsem mnoho způsobů, jak rodiče zapojit. Velmi důležité pro mě na začátku bylo, abych si nedávala přehnané cíle. Všechny aktivity, které jsem pro rodiče chystala, jsem vždy vytvářela s reálným cílem. Rozhodně jsem např. nepočítala s tím, že se vždy zapojí všichni nebo většina rodičů. Vždy jsem si říkala, že pokud můj čas věnovaný činnosti přinese efekt alespoň pro 5 rodin, bude to úspěch. Opak se stal pravdou a opravdu mnohé z popsaných aktivit podpořila valná většina rodičů. Domnívám se, že úspěch spočívá i v dobrovolnosti všech aktivit a v dostatečné nabídce

komunikace. Stejně tak slovo respekt vnímám s největší možnou vážností. Pokud si přeji být jako učitelka respektována, musím upřímně respektovat kompetence a postoje rodičů i žáků. To není vždy jednoduché, ale pokud jsem toto pravidlo nedodržela, vymstilo se mi to.

V souvislosti s formativním hodnocením jsem spolupráci s rodiči vnímala jako klíčovou zejména v tom, že svým přístupem podpořili nesoutěžní prostředí. Svými otázkami a zapojením do systému hodnocení hodně přispěli i k omezení tzv. počítání jedniček, srovnávání a mnohem více pomohli k vytvoření tvůrčího a rozvojového klimatu ve třídě.

Mnohokrát jsem vytvořila sebehodnotící aktivity i činnosti pro rodiče, které nepřinesly takovou reakci, jakou jsem čekala, ale i naopak. Je tedy potřeba hodně trpělivosti.

Celkově je tento přístup k hodnocení časově náročný a je třeba s tím počítat. Zároveň si uvědomuji, jak důležitá je vzájemná důvěra, která je ale velmi křehká a je nutné o ni pečovat. Pokud se naruší, může ovlivnit rodičovskou zpětnou vazbu a stát se formální (což se mi s jednou rodinou stalo a nepodařilo se důvěru obnovit).

Po zařazení výše popsaných činností se ve výuce celkově zvýšil zájem o zapojení dalších osob do procesu hodnocení a hlavně o přijímání více pohledů na věc. Žáci k aktivitám přistupovali zodpovědněji, hlídali si možnosti, kdy s rodiči hodnocení řešili a tvořili (přijali za hodnocení částečně zodpovědnost).

Reflexe žáků

Na tomto místě nemám k dispozici videozáznam, mám pouze výpovědi žáků a výše popsané jevy, které žáci popisovali. Vkládám dvě zpětné vazby od rodičů, které v souvislosti s jejich zapojením do procesu hodnocení přišly e-mailem:

... Byli jsme v úžasu, když jsme zjistili, jak rozsáhlé hodnocení paní učitelka napsala. Jsem si jistá, že je to naposledy, kdy jsme (díky slovnímu hodnocení) získali komplexní přehled o jeho práci ve škole. Víím, že existují konzultace, ale většinou si přítomní, v čase k tomu vymezeném, nevzpomenou na vše, co chtěli říci nebo se zeptat. Je vidět, že paní učitelka na hodnocení

pracovala již v průběhu čtvrtletí, neboť jsou popsány jak úspěchy, tak i nedostatky a především jejich vývoj. Nevynechala jediný předmět a popis vztahu syna k němu, veškerá pozitiva i negativa. Možná se to zdá samozřejmé, ale sama mám pedagogické vzdělání a vím, že to v praxi úplná samozřejmost není.

Sent: Thursday, January 30, 2014 3:31 PM

Tato zpětná vazba rodiče poukazuje na rizika individuálních konzultací, které si rovněž uvědomuji. Proto se domnívám, že se jedná jen o jednu z mnoha variant, jak zpětnou vazbu poskytovat a jak ji získávat od rodičů.

*Dnes jsme měli možnost poprvé vidět vysvědčení svého syna. Paní učitelka zvolila formu slovního hodnocení. Její volbou jsme byli mile překvapeni. Naprosto vyčerpávajícím způsobem vystihla přednosti a nedostatky našeho syna a navrhovala možnosti dalšího rozvoje jeho vědomostí a dovedností... Také jsme velmi ocenili to, jakým způsobem pojala listopadové konzultace. Dala nám, rodičům, možnost zvolit si termín a čas, který nám nejlépe vyhovoval. Na každé dítě si vyhradila 30 minut, v nichž jsme mohli diskrétně a v klidu probrat vše, co bylo potřeba. Konzultací se účastnily i naše děti, které byly do diskuze aktivně zapojeny. Víme, jakou práci a čas musí paní učitelka vynaložit na to, abychom byli všichni takto spokojeni...
Děkujeme za Váš čas. manželé K.*

Sent: Thursday, January 30, 2014 8:34 PM

Tato zpětná vazba rodičů potvrzuje, že zapojení žáků nebo rodičů do hodnocení stále není vnímáno jako samozřejmost a mnozí rodiče se s takovým přístupem setkávají prvně. Výhody si však uvědomují velmi brzy, a proto jsou ochotni se na hodnocení podílet.

Doporučení při využití v praxi

Ráda bych všem, kdo se na tuto cestu další spolupráce s rodiči vydají, popřála hodně trpělivosti a mnoho spokojených žáků a rodičů. Jak bylo již několikrát napsáno, každá forma zapojení s sebou nese řadu výhod, ale i nevýhod. Nejdůležitější z mého pohledu je dobrovolnost této

spolupráce, a to i ze strany učitele. Pokud by měl být přístup formální nebo bez víry v efektivní přínos, nepouštěla bych se do toho.

Akce pro rodiče, otevřené vyučování, zapojení rodičů do výuky, mimoškolní akce pro rodiče, kavárny pro rodiče – to vše jsou již obecně známé a často praktikované způsoby, jak dobrou spolupráci vybudovat. Spolu s rozšířením o spolupráci na formativním hodnocení opět naroste čas, který budete společně trávit. Přesto si sama neustále hlídám role, které strany vstupující do procesu mají. V době výuky a přípravy na výuku i v době dalších činností, pro které se dobrovolně rozhodnu, jsem v roli učitele a snažím se ji naplňovat. Mám však i další role, které potřebuji chránit a pečovat o ně. Práce s časem a psychohygienu je tedy pro mě klíčová a dávám si velký pozor, abych nepřesahovala a nezasahovala ani do hranic a rolí rodin svých žáků.

Věcná doporučení (nebo spíše, co se mi osvědčilo):

- ✓ Pokud zapojuji rodiče do hodnocení, nesnažím se vždy používat nové metody (zde nehrozí zevšednění tolik jako u žáků).
- ✓ Snažím se, aby většina zpětné vazby byla písemně, aby se s ní dalo opakovaně pracovat a nešlo jen o „popovídání“.
- ✓ Vždy s rodiči předem komunikuji, co od nich potřebujeme, jakou formou a z jakého důvodu.
- ✓ Rodiče mají vždy volbu, zda se zapojí/nezapojí.
- ✓ Do školy chodí žáci, aktivity by neměly rodiče časově příliš zatížit, popř. je na to předem a včas upozorním.
- ✓ Rodičovské komentáře, vstupy nejsou nikdy nikde publikovány.
- ✓ Materiál, který žádám od rodičů komentovat/vyplnit, po návratu již nehodnotím a nekomentuji.

V současné době již existuje řada materiálů a internetových zdrojů, kde lze čerpat inspiraci, jak tvořit týdenní plány, jaké sebehodnotící aktivity do nich zařazovat, jak pořádat individuální

konzultace. Za sebe jsem šla většinou cestou intuice, kterou jsem si mnohdy v různých zdrojích později potvrdila.

Tento materiál by měl ideálně sloužit jako podpora a inspirace, jakým způsobem lze rodiče ke spolupráci oslovit. Zároveň jsem chtěla vyslovit velmi dobrou zkušenost s touto spoluprací, které není třeba se obávat. Žáci si propojení s rodinou nesmírně váží a váží si potom více i času, který formativnímu hodnocení věnujeme.

IV. Přílohy, které dokumentují daný postup formativního hodnocení:

- Příloha 1: Ukázky týdenních plánů, 1.–4. ročník ZŠ
- Příloha 2: Ukázka dotazníku pro individuální konzultaci
- Příloha 3: Ukázka dotazníku pro individuální konzultaci
- Příloha 4: Ukázka dotazníku pro individuální konzultaci
- Příloha 5: Ukázka dotazníku pro individuální konzultaci
- Příloha 6: Ukázka z notýsku žáka prvního ročníku
- Příloha 7: Měsíční sebehodnocení žáka z knihy hodnocení
- Příloha 8: Čtvrtletní hodnocení kompetencí žáka rodičem
- Příloha 9: Pololetní vyjádření rodičů k rozvoji osobnosti žáka

V celém materiálu (včetně příloh) jsou použity fotografie, pracovní listy, obrázky, grafy atd. autora (pokud není uvedeno jinak). Fotografie jsou zároveň v souladu s GDPR.

V. Literatura:

ČAPEK, Robert. *Moderní didaktika: lexikon výukových a hodnoticích metod*. Praha: Grada, 2015. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-3450-7.

ČAPEK, Robert. *Třídní klima a školní klima*. Praha: Grada, 2010. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-2742-4.

ČAPEK, Robert. *Učitel a rodič: spolupráce, třídní schůzka, komunikace*. Praha: Grada, 2013. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-4640-1.

MIKOVÁ, Šárka. *Nejsou stejné: jak díky Teorii typů porozumět dětem i sami sobě*. Praha: Mea Gnosis, 2018. ISBN 978-80-270-3565-6.

PETTY, Geoffrey. *Moderní vyučování*. 6., rozš. a přeprac. vyd. Přeložil Jiří FOLTÝN. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0367-4.

WILIAM, Dylan a Siobhán LEAHY. *Zavádění formativního hodnocení: praktické techniky pro základní a střední školy*. Druhé, revidované vydání. Praha: ve spolupráci s nakladatelstvím Martina Romana a projektem Čtení pomáhá vydala EDUkační LABoratoř, [2016]. ISBN 978-80-906082-7-6.

